

De gula rapsfälten i Sverige riskerar att försvinna!

Öppet brev till miljöminister Lena Ek

Jag har tillsammans med flera andra organisationer inom det svenska lantbruket förgäves sedan i juni i år försökt att få till ett möte med Miljödepartementet angående hanteringen av neonicotinoidfrågan på nationell nivå. Jag har bara hitintills fått till svaret att framställan kommit in till departementet men ingen har velat träffa vår delegation. Jag väljer därför nu att via media skriva ett öppet brev i hopp om att få till en dialog och presentera den viktiga information som näringen sitter inne med.

Neonicotinoider är ett samlingsnamn för ett antal aktiva substanser som bygger på vidare syntetisering av ämnet nikotin. Neonicotinoider används för bekämpning av flertalet insekter som är skadegörare bland annat i raps. Det används även allmänt av vanliga konsumenter och ett känt varumärke är Myrr som kan användas för att bekämpa myror inom- och utomhus.

En vanlig metod att applicera neonicotinoider på är att beta fröer, så kallad coating. Detta sker allmänt i hela världen och i Sverige sker det vid behov i bland annat rapsodlingar. I Mellansverige är betningsbehovet i vårraps av avgörande betydelse för odlingens existens, då angrepp av den allmänt förekommande jordloppan kan förstöra grodden och ge upphov till totalskada i ett fält.

Raps har vi odlat i stor skala i Sverige sedan andra världskriget, då oljan man pressar ur fröet blev en viktig ersättare till fossil olja som det var brist på i efterkrigstiden. Odlingens nytthet har utvecklats och idag används oljan även till livsmedel och frökakan till djurfoder.

Neonicotinoiderna har varit under luppen ett antal år, då man vid felaktigt handhavande riskerar att även förgifta pollinerande insekter. EFSA, Europeiska Unionens organ för livsmedelssäkerhet har i dagarna kommit med sin senaste rapport av riskerna med bidödlighet i samband med användning av neonicotinoider. EFSA:s rapport tillför inget nytt i denna fråga och bygger på redan kända fakta att felaktigt användande av neonicotinoider kan vara bifarligt.

Svenska lantbrukare är väl medvetna om detta och vi har allmänt stor respekt för användande av pesticider. Som tidigare nämnts har odlingen i Sverige många år på nacken och mig veterligen finns det inget dokumenterat fall i Sverige där neonicotinoider skulle vara orsak till bidöd.

EFSA:s rapport bygger mycket på fakta och användningstekniker från länder med helt andra odlingsförutsättningar än vi har i Sverige. Den betningsmetodik som används på rapsfröer, ger en betning av mycket hög kvalitet, där risken för kontaminering är mikroskopisk. Med denna metod används också extremt små mängder aktiv substans.

EFSA:s rapport kommer sannolikt innebära en lagstiftning som gör att användningen av neonicotinoider får en begränsad omfattning i Europa. EFSA öppnar samtidigt för nationella beslut om hantering. Det är därför miljöministerns ansvar att inhämta information från näringen och inte bara från egna sakkunniga inom departementet. Ett totalförbud i Sverige innebär att de gula rapsfälten försvinner.

Henrik Strindberg, Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare
Per Henriksson, Svenska Utsädesföretagens Förening